

setembre 1980

SERRA D'OR

MAX CAHNER,
007 CONTRA L'HOSTE ESTRANY
Jordi Coca

JUNCEDA, EL BEATÍFIC
Joan Nualart

QUÈ ÉS EL TEATRE NACIONAL
Xavier Fàbregas

passar el dia, empènyer l'any

canvis de temps

Jo no sé fins a quin punt el meu observatori rural és vàlid. Però trobo que les coses no rutllen com Déu mana. Els sociòlegs n'haurien de parlar amb coneixement de causa, si és que tenen «coneixement de causa», que no ho sé, tampoc. Hi ha, per exemple, uns fets d'evidència pura: l'extrema dreta, a banda de ser «inasequible al desallent», disposa d'unes «pandillas» joves admirables, ben entrenades, enèrgiques, proveïdes de porres, de navalles, de pistoles, i sempre a punt d'actuar. Són els avantatges del fanatisme, segurament. Els altres, en canvi... ¿Qui són els altres, aquests «altres»? No cal introduir-hi una simetria absoluta. Alguna certa extrema esquerra, extraparlamentària o antiparlamentària, cova il·lusions de rèplica violenta. Ara parlo de nosaltres, no d'Euskadi. Ja s'ho apanyaran, a Euskadi, si poden. Ací, la situació no pot ser més plàcida. Entre els nostres, diguem-ne «almogàvers», tot comença i acaba amb una ciclostilada, amb una petita manifestació suauament energumènica, amb unes glorioses declaracions de principis.

I, tanmateix, hi havia més «fervors». Fa uns quants anys, molt pocs, entorn de la defunció del General, els entusiasmes col·lectius semblaven derivar cap a una millor òptica optimista. No «violenta» en termes aguts, naturalment. La societat dels Països Catalans no pot donar de si, ara com ara, un «terrorisme». ¿No ens havia definit Vicens Vives com a «pactistes»? Vicens, historiador, s'equivocava: ningú, en aquestes latituds, no ha estat mai «pactista», si prèviament no havia encetat una guerra civil. Però ara sí que ho som: pactem amb tothom, tothom pacta amb tothom, tothom és idiota. Llevat d'uns quants: l'extrema dreta. Aquests no pacten. I són indígenes. Que no és qüestió d'enganyar-se! Potser una propensió ingenuament catalanesca s'inclina a creure que els fatxes són forasters. Doncs no senyora: són, habitualment, autòctons. Tan catalans com vostè i jo. Mai no ha deixat d'haver-hi una extrema dreta catalana i fins i tot catalanista. La variant és que, avui, una extrema dreta,

als Països Catalans, esdevé fatalment anticatalana.

Però no és aquest el meu tema. M'interessava denunciar, sobretot, l'afluïxament dels ressorts nacionals en les noves generacions populars. Si més no, en les dels partits majoritaris, de presència parlamentària a Madrid. ¿On són les «joventuts» de dreta o d'esquerra, no extremistes? Quan el senyor Prat fou jove —i sembla estrany que ho fos—, era un activista teòric i pràctic memorable. Quan els meus amiguets valencians que ara són senadors, alcaldes, regidors, només eren uns «militants de base» pensaven i actuaven d'una altra manera. El senyor Prat va ser un gran polític (i de dreta), i no veig que el tímid esquerranisme actual, ni al Principat ni als dos Regnes adjunts, proposi un homòleg; la dreta ha votat per Jordi Pujol, entre Tortosa i Figueres. És una operació d'adults. Les criatures, electors de demà, incoles ja, genuïns o immigrants, se'n foten. Els immigrants no són cap problema, tot i la demagogia que exhibeixen els «señoritos» del PSA. Els mateixos «señoritos» còmplices de l'emigració andalusa —a casa nostra o a Europa— ara volen no sé què: en tot cas, no volen admetre que ells han expulsat els andalusos d'Andalusia.

El futur no podrà comptar amb els immigrants que encara cantaven buleries, sinó amb els seus fills que són carn de discoteca. Com ho són els catalanets. La discoteca unifica, unifica la televisió, unifica la ràdio, unifiquen les cassettes. Molt més que els diaris, les revistes o els còmics. Quan algun andalusí immigrant reclama la seva «cultura», que finalment consisteix a cantar i ballar «flamenco», jo li oposaria la desaparició imminent de les sardanes, dels balls rodons, de tot el folklore autòcton. Les multinacionals discogràfiques, i les discoteques, esborren aquesta minúcia que som els uns i els altres. Tots som ianquis. La «cultura popular», mediatitzada pels mitjans de comunicació de massa, és un estrany negoci remot. Podriem examinar el cas celtibèric: l'andalusisme espanyolista —l'«España cañí»— és un frau, que

els mateixos andalusos haurien de reprovar. La resta és «traduït de l'americà». I això no té remei...

En aquesta divagació —que no ho és tant—, jo volia anar a parar a un punt de «política»: els grans partits no tenen «joventuts», o escasses. El parlamentarisme és senil. Avui ja s'és «senil» a trenta anys. Dels trenta cap avall, el protagonista és el porro. El món dels «passotes» —i no solament per «fumar»— és cada dia més fluid, més ampli, més animós. És un camí de «despolíticació». El porro, probablement, és innocu, o, si més no, no més perjudicial que el tabac ros o un cubata. Però una multitud adolescent opta pel porro. O per la discoteca, fascinant. La «política» no té cap al·licient per a ells. I per què n'hauria de tenir? ¿Es que la «política» oficial els toca de prop o de lluny? Els «almogàvers» no han abdicat les seves conviccions: ja són unes conviccions aigualides, en definitiva. Hi ha la fauna epilèptica dels «independentistes», que no aixequen un gat per la cua. També jo sóc «independentista», i no faig pallasades.

Sigui com sigui, la modesta política dels marginats —dels extraparlamentaris— té unes discretes accessions a la utopia. Si hi ha unes «joventuts» que no són de Fuerza Nueva, i es llancen a afirmacions clares, no depenen dels partits-momotombos. Per a enganxar cartells, o inventar-se eslògans d'espriai, o convocar reunions, els partits egregis han de pagar jornals. O no? Que ho confessin! Els costos de l'operació són importants. Els «marginats» —que odien els partits— fan filigranes en les parets. És, la d'ells, una temptativa condemnada al fracàs. I no és el cas de l'extrema dreta. L'extrema dreta utilitza un material humà crispat. La dreta oficial ha de llogar manobres per a la propaganda. ¿Qui ha vist mai un cartell o una inscripció d'UCD que no siguin ben pagats? I els del PSOE? ¿Hi ha algú que sigui jove i que sigui del PSOE? Del PC?... No basta ser PSUC per a convertir el PCE en plurinacional... I és igual: dretes i esquerres toquen la mateixa flauta. — JOAN FUSTER.